

Glina kao sredstvo za zaštitu loze od bolesti

Naslov originala: Clay Offers Hope for Vine Disease

Izvor: <https://www.wine-searcher.com/>

Objavljeno: 12.04.2019. by Margaret Rand

Prevod: Dragutin Mijatović

Ključne riječi: vinova loza, bolesti, Pierce's disease, zaštita

Vinova loza – simptomi bolesti - Pierce disease (Pirsova bolest).

Da li bi odgovor na jedan od najgorih problema uzgoja vinove loze, odnosno proizvodnje grožđa mogao biti jednostavna primjena kaolina? Zar ne bi bilo sjajno da je odgovor na jedan od najtežih problema u vinogradarstvu SAD bio raspršivanje gline?

Upozorenje: Pierce's Disease (Pirsova bolest*) može biti komplikovanija nego što jeste. U Kaliforniji, međutim, *Ridge Vineyards* otkriva da bi zaprašivanje kaolinskom glinom moglo biti dovoljno da zaustavi **plavo-zelenog skakavca** i da ga odvraća od presađivanja 2,8 ha sorte Chardonnay koji je izgubljen napadom Pirsove bolesti.

Insekti ne vole bijelu boju gline i, ako pokušaju da se hrane sokom tretiranih čokota vinove loze, prenoseći bakteriju *Xylella fastidiosa*, "insekti gutaju i glinu i tako se guše", kaže sa zadovoljstvom, *Eric Baugher*, izvršni direktor i proizvođač vina. A to je tako tanak, transparentan sloj gline koji očigledno ne utiče na fotosintezu.

Proizvođač, spreja pod imenom *Surround*, čak kaže da držanjem loze pod rashlađenim sprejom omogućava nastavak fotosinteze i u vrućim danima kada bi vinova loza inače prekinula rad. Zvuči kao pobjeda?

Dobra stvar u tome što se nalazite u Kaliforniji, a ne u mnogim drugim državama, je da je glavni vektor bolesti plavo-zeleni skakavac, koji je slabiji letač od staklastog skakavca koji tako energično širi Pirsovu bolest na drugim područjima. Ipak, kaže *Baugher*, "niko nije pobjegao".

Sušne godine bile su najgore; skakavci su napustili šumu jer im je stanište zamiralo, a tih 2,8 ha vinograda *Ridge Chardonnay*-a bili su blizu ruba šume. Tople zime su pogodovale i brojnosti skakavaca, kaže *Baugher*, oni vole meko lišće sorte Chardonnay: "Ono je za njih kao slatkiš."

Ridge-ove Bordeaux sorte, koje u svakom slučaju imaju jače lišće, zasađene su više i dalje od šume, tako da je samo Chardonnay bio zahvaćen bolešću. Vinograd *Ridge* danas čini samo polovinu zasada sorte Chardonnay, kaže *Baugher*.

Kaolin je jeftin i ne utiče na fotosintezu - ali u sušnim godinama, kaže *Baughner*, to nije mnogo pomoglo. Dakle, to nije savršen odgovor. Sa završetkom suše i hladnog, vlažnog januara i februara iza njih, presađivanje je sada moguće.

Preventiva može pomoći, povećanjem razdaljine između šuma i zasada vinove loze, i uklanjanjem biljke domaćina za skakavce. Međutim, tih biljaka ima preko 170 a uključuju biljke poput koprive i kupine, pa sretno s tim.

Ali, može li se vinova loza, kada se jednom zarazi, ikada oporaviti? Istraživanje koje je objavio *UC Riverside* sugerira da je to moguće. Što je ranije u godini loza zaražena, vjerovatnije je da će prije uginuti; vinove loze zaražene u junu obično se oporave naredne zime, iako nije jasno zašto. Hladne zime su bolje od toplih za oporavak.

Jednog dana, uskoro, može se očekivati i drugi odgovor. *Ridge* je uključen u terenska ispitivanja bakteriofagnih tretmana koji imaju za cilj izlječiti zaražene čokote vinove loze, a ne spriječiti infekciju. Fag (fag je virus koji napada bakterije) ubija bakteriju u posudama za biljke. Ima li nuspojava? Ne do sada.

Ogledi na terenu sa sortom *Chardonnay* u području *Monte Bellu* i sortom *Zinfandel* u području *Lytton Springs*, su posljednje faze u mnogo dužem projektu. Počeli su u *Texas A&M* Univerzitetu u laboratoriji prije 10 godina i preselili se u stvarne vinograde prije pet godina. Prije nekoliko godina i *Ridge* se uključio. Do tada je određeno doziranje i način ubrizgavanja, a *Ridge* je počeo da ga testira na vinogradima koji pokazuju simptome. Očigledno je da nisu mogli da koriste grožđe sa čokota vinove loze u testu za komercijalno proizvodnju vina, ali *Baughner* veruje da je sistem efikasan, ne mijenja se kvalitet grožđa za potrebe vinarstva, i ne postoji rizik od preživljavanja faga ulaskom u vino. "To će u nekom trenutku biti komercijalizovano", kaže on.

Kao alternativa najčešćim sredstvima kontrole, prskanje neonikotinoidima protiv skakavaca - neonikotinoidi koji su bili upleteni u kolaps mnogih kolonija medonosnih pčela - bakteriofagi nude nadu; a u međuvremenu može pomoći i sprej od gline.

Dobre vijesti za vinovu lozu, vinogradare i vinare, a i dobre vijesti za pčele, odnosno pčelare.

*Pirsova bolest – Epidemiologija: *Xylella fastidiosa* se održava i širi insektima vektorima i zaraženim biljnim materijalom. U biljci se nalazi u ksilemu, odakle je ishranom usvajaju vektori i prenose na zdrave biljke. S obzirom na prisustvo brojnih osjetljivih domaćina, unos ovog patogena na evropski kontinent imao bi nesagledive posljedice. Mogući putevi unosa patogena su zaraženim sadnim materijalom ili vektorima prisutnim na biljnim organima i plodovima koji dolaze iz zaraženog područja.

Od 2013. potvrđeno je prisustvo na maslini, bademu i oleanderu u južnoj Italiji, a 2014. i u Španiji.

Mjere zaštite: za područja gdje patogen nije do sada registrovan to su svakako karantinske mjere zaštite, ograničenje uvoza sadnog materijala iz područja gdje je patogen prisutan, kontrola biljnog materijala na (*Xylella fastidiosa*) prisustvo patogena i insekata vektora, dvogodišnji nadzor i pregled uveženog materijala svih vrsta registrovanih biljaka domaćina koje dolaze sa rizičnog područja.

Simptomi na vinovoj lozi: rani simptomi primarne, infekcije su iznenadno izumiranje dijela lisne površine, praćeno promjenom boje zahvaćenog tkiva u mrku i okolnog tkiva u žutu ili crvenu.

Vremenom, cio list se osuši i opadne, ostavljajući peteljku pričvršćenu za lastar. Usljed neravnomjernog sazrijevanja i odrvenjavanja na zaraženim lastarima se uočavaju zone mrkog i zelenog tkiva. Naredne sezone iz zaraženog čokota razvijaju se slabi i hlorotični lastari. Opšte slabljenje dovodi do izumiranja zaraženih biljaka u potpunosti.